

Inwonerspanel Diemen Peiling 1 2025

Ombuigingen en besparingen

Gemeente Diemen
Maart/april 2025

Colofon

Uitgave:

Research 2Evolve

Tesselschadelaan 15A

1217 LG Hilversum

Tel: (035) 623 27 89

info@research2evolve.nl

www.research2evolve.nl

Uitgevoerd:

Maart/april 2025

Opdrachtgever

Gemeente Diemen

Het onderzoek is uitgevoerd door Research 2Evolve. Het marktonderzoeksbureau neemt de richtlijnen van de MOA (Markt Onderzoek Associatie) in acht. Deze richtlijnen zijn bij Research 2Evolve op te vragen. Research 2Evolve is ISO 27001 en 20252 gecertificeerd en werkt volgens de AVG en de gedragscode voor Onderzoek en Statistiek.

**Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan,
mits de bron duidelijk wordt vermeld.**

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Onderzoeksverantwoording	4
1.1	Inleiding	5
1.2	Uitvoering van het onderzoek	5
1.3	Responsoverzicht	6
1.4	Steekproefsamenstelling	6
1.5	Weging	7
1.6	Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	8
1.7	Leeswijzer	9
Hoofdstuk 2	Resultaten	10

Hoofdstuk 1:

Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksverantwoording

1.1 Inleiding

De gemeente Diemen moet op financieel gebied op zoek naar ombuigingen en besparingen. Dat is nodig om te zorgen dat Diemen er financieel gezond voor blijft staan. Diemen heeft nu nog een goede financiële basis, maar moet toch kijken hoe zij minder uit kan geven of meer geld binnen kan krijgen. Dit komt vooral doordat de Rijksoverheid aan gemeenten veel minder geld geeft en de kosten stijgen. Inwoners zijn gevraagd om mee te denken over oplossingen om met minder geld te blijven doen wat nodig en gewenst is.

1.2 Uitvoering van het onderzoek

Steekproef: Leden van inwonerspanel Diemen

Methode: Online/Open link

Uitnodiging: Per mail

Veldwerkperiode: 27 maart t/m 14 april 2025

Herinnering: 2 keer

Onderzoeksverantwoording

1.3 Responsoverzicht

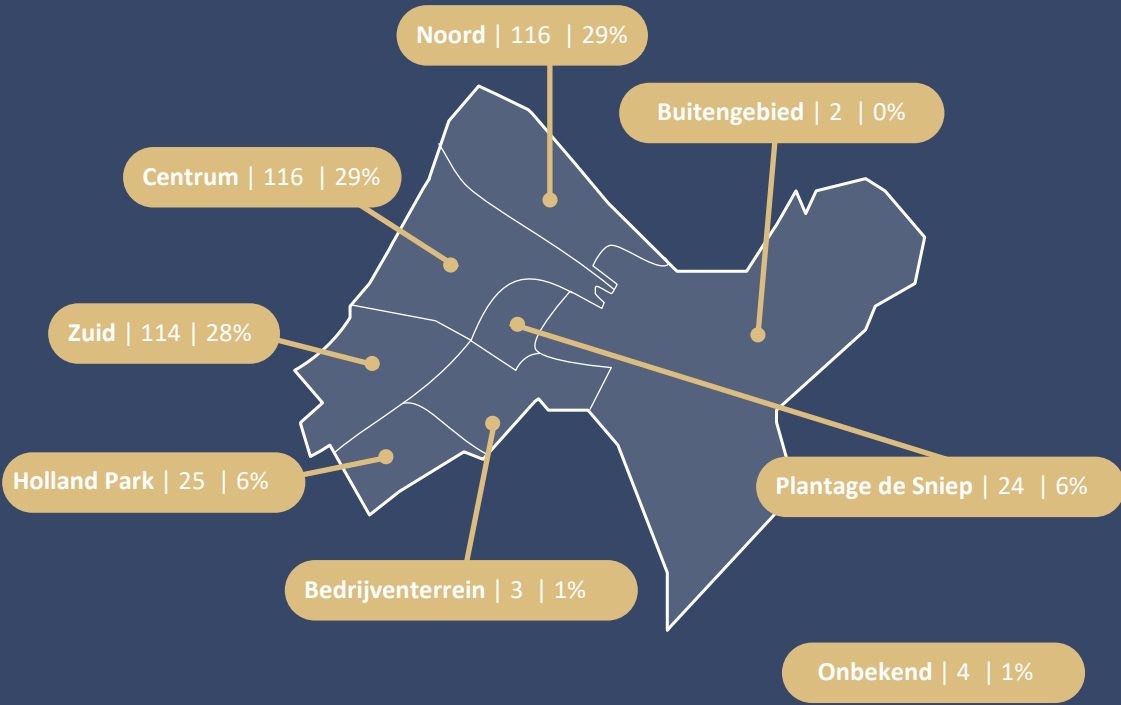
	N
Totaal aantal leden inwonerspanel	593
Deelnemers via inwonerspanel	313
Respons percentage inwonerspanel	53%
Deelnemers via de open link	91
Totaal aantal deelnemers	404

1.4 Samenstelling deelnemers

Hieronder staat een uitsplitsing van de deelnemers naar leeftijd:

Wat is uw leeftijd?	N	%
16 t/m 34 jaar	32	8%
35 t/m 49 jaar	96	24%
50 t/m 64 jaar	115	28%
65 jaar en ouder	152	38%
Onbekend	9	2%

De respons is naar kern als volgt verdeeld:

Onderzoeksverantwoording

1.5 Weging

Als de respons afwijkt op de variabele leeftijd, is er een weging toegevoegd, zodat de resultaten een juiste afspiegeling vormen van de werkelijke bevolking. Dit is een gangbare werkwijze in statistisch kwantitatief onderzoek. Personen in ondervertegenwoordigde groepen krijgen een gewicht groter dan 1 en tellen relatief zwaarder mee in het totaalresultaat. Personen in groepen met een oververtegenwoordiging krijgen een gewicht kleiner dan 1 waardoor ze minder zwaar mee tellen. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van een niet geheel representatieve steekproef te verkleinen. Doorgaans wordt een maximale weegfactor van 3 gehanteerd.

Op dit moment is het inwonerspanel nog niet representatief voor de werkelijke bevolking binnen de gemeente. De panelleden jonger dan 35 jaar zijn ondervertegenwoordigd en panelleden van 50 jaar en ouder zijn oververtegenwoordigd. Daarnaast nemen niet alle panelleden deel aan een onderzoek, daarom wordt er niet alleen gekeken naar de verdeling binnen het panel ten opzichte van de gemeente, maar ook naar de verdeling van de netto respons ten opzichte van de daadwerkelijke verdeling. Door het toevoegen van een weging op leeftijd zijn de resultaten gecorrigeerd, waarmee de invloed van een niet geheel representatieve steekproef wordt verkleind.

Onderzoeksverantwoording

1.6 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Het betrouwbaarheidspercentage geeft de kans aan dat bij herhaling van het onderzoek hetzelfde uit het onderzoek komt. Bij een betrouwbaarheidspercentage van 95% is er 95% kans bij herhaling dat de antwoorden hetzelfde zullen zijn met andere deelnemers binnen de doelgroep.

De nauwkeurigheid (uitgedrukt in foutmarge) geeft het gebied aan, waarbinnen de werkelijke waarde in de populatie ligt. De foutmarge is het percentage dat het antwoord kan afwijken van de werkelijkheid. Als de foutmarge 4% is, en 47% van steekproef een bepaald antwoord geeft, dan ligt dit percentage in werkelijkheid maximaal 4% boven of 4% onder deze 47%, dus tussen de 43% en 51% (een lagere foutmarge vereist een grotere steekproef). Een betrouwbaarheidsniveau van 95% en een foutmarge van 5% is gangbaar en algemeen geaccepteerd bij (statistisch) kwantitatief onderzoek. Bij een zeer laag aantal waarnemingen ($N < 50$) is de foutmarge groter waardoor de resultaten minder betrouwbaar zijn.

Met het aantal deelnemers ($n=404$) kan met een betrouwbaarheid van 95% en een foutmarge van 4,9% uitspraken gedaan worden op totaalniveau. Deze marge is kleiner dan de 5% die algemeen geaccepteerd wordt bij (statistisch) kwantitatief onderzoek. Dit betekent dat er een kleinere kans is dat de resultaten niet representatief zijn voor de hele populatie. Met een kleinere foutmarge hebben we dus meer vertrouwen dat de resultaten dichterbij de werkelijke situatie van de populatie liggen.

Onderzoeksverantwoording

1.7 Leeswijzer

Daar waar de som van de resultaten niet precies op 100% uitkomt, wordt dit veroorzaakt door afrondingsverschillen of was meer dan één antwoord toegestaan. Waar in de tabellen ongelijke N-en (aantal deelnemers) te zien zijn, wordt dit veroorzaakt door het uitsluiten van de antwoordcategorie 'weet ik niet/geen mening' en/of routing in de vragenlijst. In de tabellen wordt de ongewogen N weergegeven.

In deze rapportage is gekeken naar significante verschillen op leeftijd en kern. Significante verschillen zijn verschillen die niet aan toeval toe te schrijven zijn. Als er relevante significante verschillen zijn, worden deze in de rapportage benoemd.

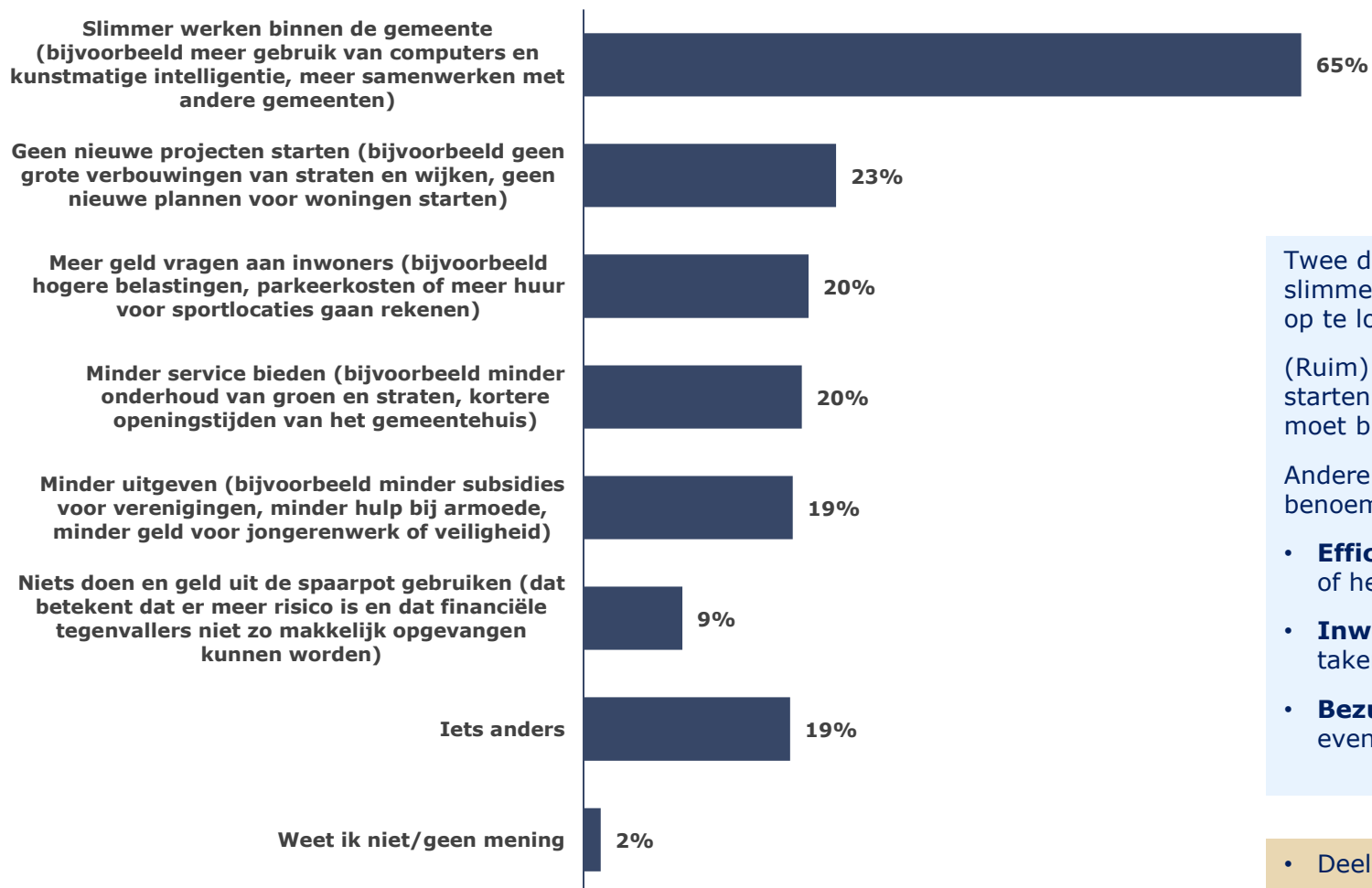
Hoofdstuk 2:

Resultaten

Wat zijn volgens u voor Diemen de twee beste manieren om het toekomstige financiële tekort op te lossen? (n=404)

Twee derde (65%) van de deelnemers vindt dat de gemeente het beste slimmer kan werken binnen de gemeente om het toekomstige financiële tekort op te lossen.

(Ruim) één op de vijf vindt dat de gemeente geen nieuwe projecten moet starten (23%), meer geld moet vragen aan inwoners (20%), minder service moet bieden (20%) en/of minder moet uitgeven (19%).

Andere manieren om het toekomstige financiële tekort op te lossen die worden benoemd zijn:

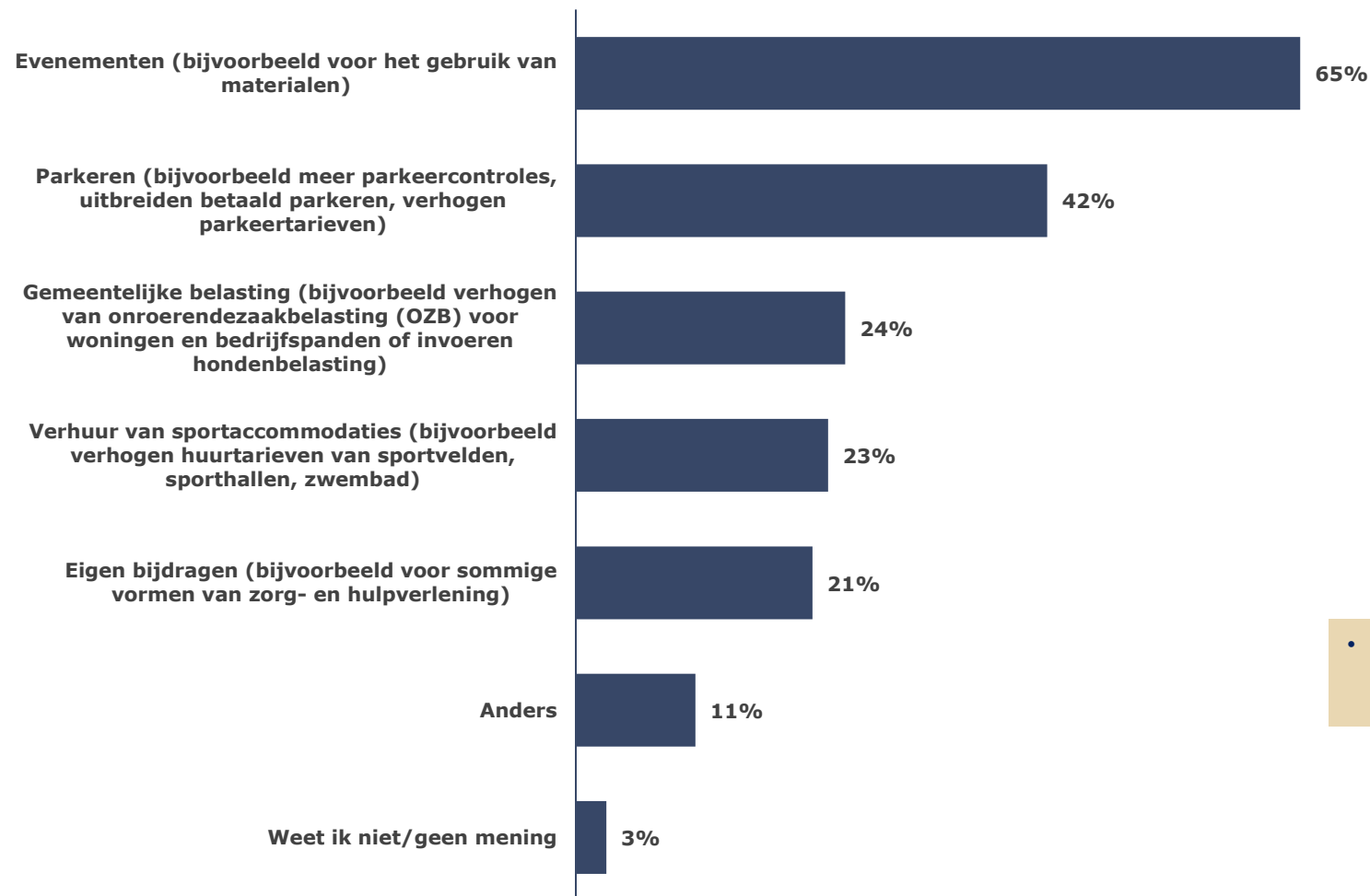
- **Efficiënter werken** binnen gemeente. Bijvoorbeeld door minder personeel of het schrappen van overbodige procedures.
- **Inwoners actief betrekken**. Bijvoorbeeld door groenonderhoud en andere taken op vrijwilligersbasis te vragen.
- **Bezuinigen op specifieke uitgaven**. Zoals subsidies of kosten voor evenementen.

- Deelnemers via de open link vinden minder service bieden vaker de beste manier om het toekomstige financiële tekort op te lossen dan panelleden.

Resultaten

Voor welke van de onderstaande thema's zou u gebruikers als eerste meer laten betalen?
(n=404)

- Panelleden zouden vaker als eerste gebruikers meer laten betalen aan gemeentelijke belasting dan deelnemers via de open link.

Kunt u hieronder uw keuze(s) uitleggen? Kunt u uitleggen waarom u voor deze thema's heeft gekozen?

- **Evenementen zijn niet essentieel:** Deelnemers die hier een reactie geven zouden gebruikers als eerst meer laten betalen voor evenementen, omdat dit gezien wordt als luxe of niet-essentiële voorzieningen.
- **Bescherm kwetsbaren:** Deelnemers die hier iets vermelden geven aan dat het belangrijk is om de kwetsbare inwoners uit de gemeente te beschermen als kosten van zorg worden verhoogd. Sport, zorg en hulpverlening worden gezien als basisvoorzieningen die niet duurder mogen worden.
- **Parkeren mag duurder:** Deelnemers die hier een toelichting geven vinden het verhogen van parkeerkosten een geschikte categorie. Ze geven aan dat het hebben van een auto een luxe is en dat het beter is voor het milieu als er minder auto's worden gebruikt.

Deelnemers kregen een aantal thema's te zien waarop de gemeente kan besparen. Dat kan betekenen ergens minder geld aan uitgeven, er minder ambtenaren aan laten werken of genoeg nemen met lagere kwaliteit.

- **Zorg en welzijn**

- Bijvoorbeeld minder ondersteuning voor jeugd of ouderen, minder zorgaanbieders (beperkte keuzevrijheid) of minder doen aan mantelzorgwaardering.

- **Armoede en werk**

- Bijvoorbeeld minder hulp bij het zoeken naar werk of minder hulp bij het voorkomen van schulden.

- **Onderwijs**

- Bijvoorbeeld minder ondersteuning voor scholen om bijvoorbeeld onderwijsachterstanden aan te pakken of maatschappelijke stages te organiseren.

- **Cultuur**

- Bijvoorbeeld besparen op subsidies aan theater, muziekschool en culturele activiteiten.

- **Beheer openbare ruimte**

- Bijvoorbeeld minder onderhoud aan wegen en speelplaatsen.

- **Groenbeheer**

- Bijvoorbeeld minder maaien en minder onkruid verwijderen in de gemeente of eenvormiger groen, minder gericht op biodiversiteit.

- **Diversiteit en inclusie**

- Bijvoorbeeld door minder te doen aan voorlichting op scholen of minder geld te geven aan belangengroepen.

- **Handhaving en veiligheid**

- Bijvoorbeeld minder handhaving op straat of stoppen met de veiligheidsdag.

- **Sport en recreatie**

- Bijvoorbeeld besparen op sportsubsidies of minder uitgeven aan evenementen.

- **Gemeentelijke dienstverlening**

- Bijvoorbeeld gemeentelijke post alleen digitaal of het gemeentehuis minder vaak open voor Burgerzaken of voor het inloopsprekuur.

- **Wonen**

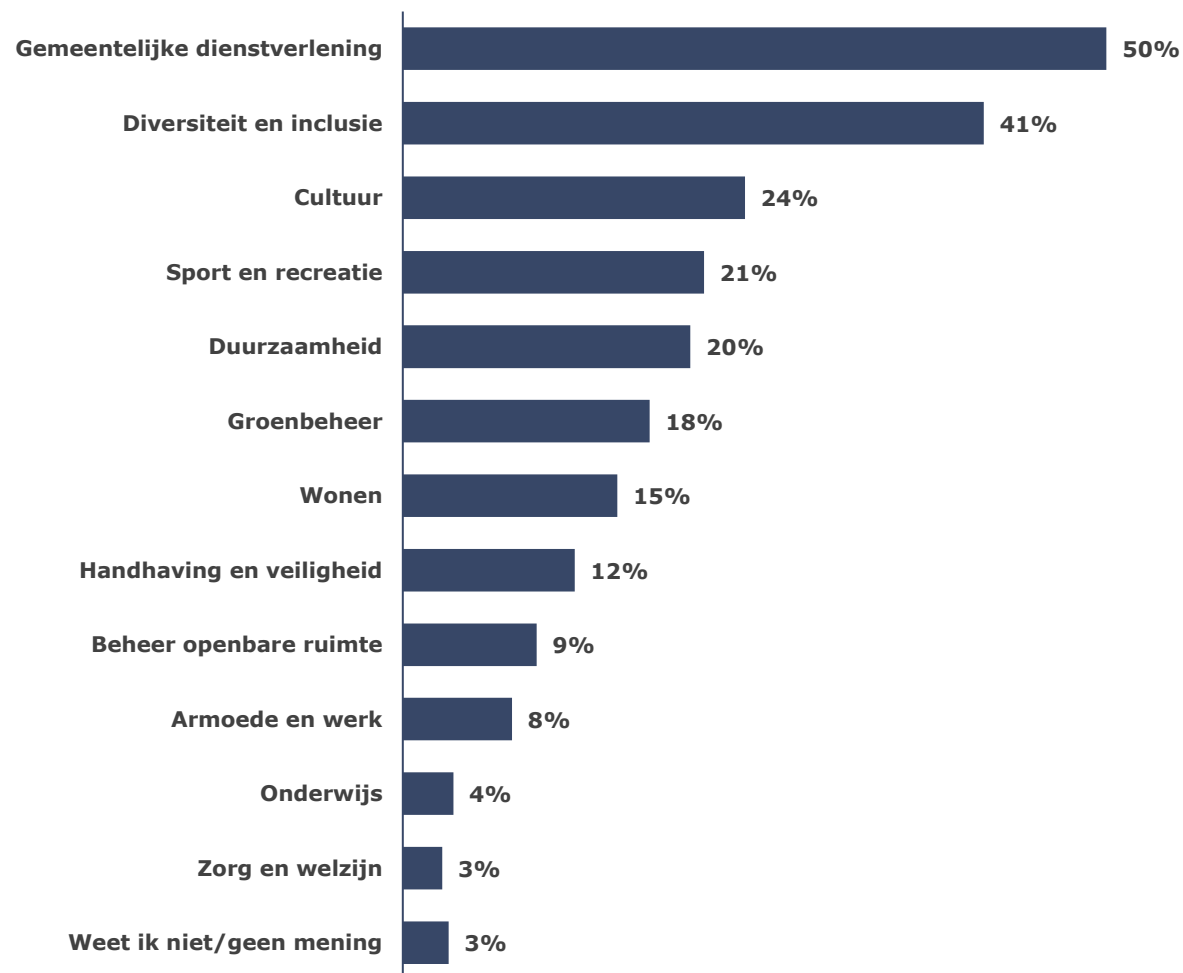
- Bijvoorbeeld minder nieuwe woningen laten bouwen of minder advies voor huurders.

- **Duurzaamheid**

- Bijvoorbeeld minder uitgeven om duurzame investeringen in woningen te stimuleren of voor maatregelen tegen wateroverlast of hittestress.

Op welke thema's mag de gemeente als eerste besparen? (n=404)

- 1 Gemeentelijke dienstverlening
- 2 Diversiteit en inclusie
- 3 Cultuur

- Deelnemers uit Diemen-Noord en Diemen-Zuid vinden vaker dat er als eerste op cultuur mag worden bespaard dan deelnemers uit Diemen-Centrum.
- Deelnemers via de open link vinden vaker dat er als eerste op cultuur mag worden bespaard dan panelleden.

Kunt u hieronder uw keuze(s) uitleggen? Kunt u uitleggen waarom u voor deze thema's heeft gekozen?

Beschermen essentiële voorzieningen: Deelnemers die hier een reactie geven, geven vooral duidelijk aan dat er **niet** bespaard mag worden op zorg en welzijn, armoede en werk en onderwijs. Daarom ligt de keuze eerder bij, volgens hen, niet-essentiële voorzieningen.

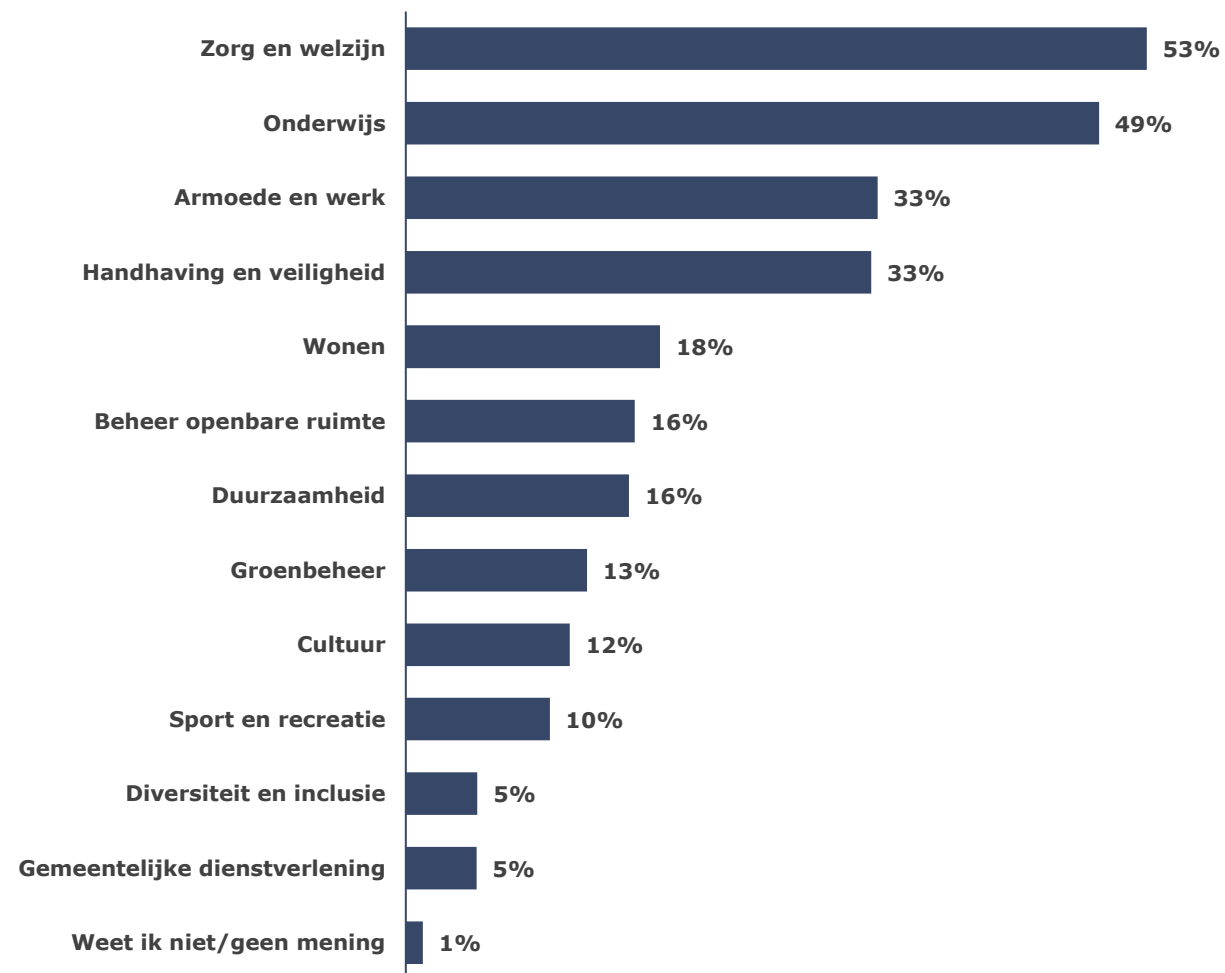
Cultuur als luxe: Cultuur, evenementen en diversiteit en inclusie worden gezien als niet essentiële uitgaven door deelnemers die hier reageren. Cultuur en evenementen zien deze inwoners als een luxe. Zij vragen zich vooral af waarom er geld moet worden uitgegeven aan diversiteit en inclusie.

Digitalisering gemeentelijke dienstverlening: Met uitzondering van bijvoorbeeld ouderen of digitaal minder vaardige inwoners zien deelnemers die hier iets invullen dit als een besparing die niet veel mensen raakt.

Op welke thema's mag de gemeente als laatste besparen? (n=404)

- 1 Zorg en welzijn
- 2 Onderwijs
- 3 Armoede en werk

- Panelleden vinden vaker dat er als laatste op zorg en welzijn, onderwijs en beheer van de openbare ruimte mag worden bespaard dan deelnemers via de open link.

Kunt u hieronder uw keuze(s) uitleggen? Kunt u uitleggen waarom u voor deze thema's heeft gekozen?

- **Zorg en Welzijn:** Deelnemers die hierop toelichting geven zien dit als basisvoorziening van de gemeente. Bezuinigingen op deze voorziening raakt direct kwetsbare groepen en leidt volgens deze deelnemers tot hogere kosten voor de gemeente op langere termijn.
- **Onderwijs:** Deelnemers die hier iets vermelden geven aan dat de gemeente niet mag besparen op onderwijs, omdat dit wordt gezien als bouwblok voor de toekomst. Als er wordt bezuinigd op onderwijs kan dit volgens hen ten kosten gaan van gelijke kansen en economische ontwikkeling.
- **Armoede en werk:** Deelnemers die hier iets invullen geven aan dat hulp bij schulden en werk een essentiële investering in de gemeente is voor stabiliteit en persoonlijke zelfstandigheid. Ook wordt het voorkomen van armoede door hen gezien als iets wat belangrijk is voor de toekomst.

Resultaten

Hieronder volgen 15 mogelijkheden om geld te besparen of om meer opbrengsten te krijgen. Dit is geen compleet overzicht, maar geeft vooral een beeld van de afwegingen die het gemeentebestuur moet maken. De opties zijn ook nog geen daadwerkelijke voorstellen.

Iedere mogelijkheid heeft een puntenaantal. Dit geeft globaal een idee van de invloed die de besparingsmogelijkheid kan hebben.

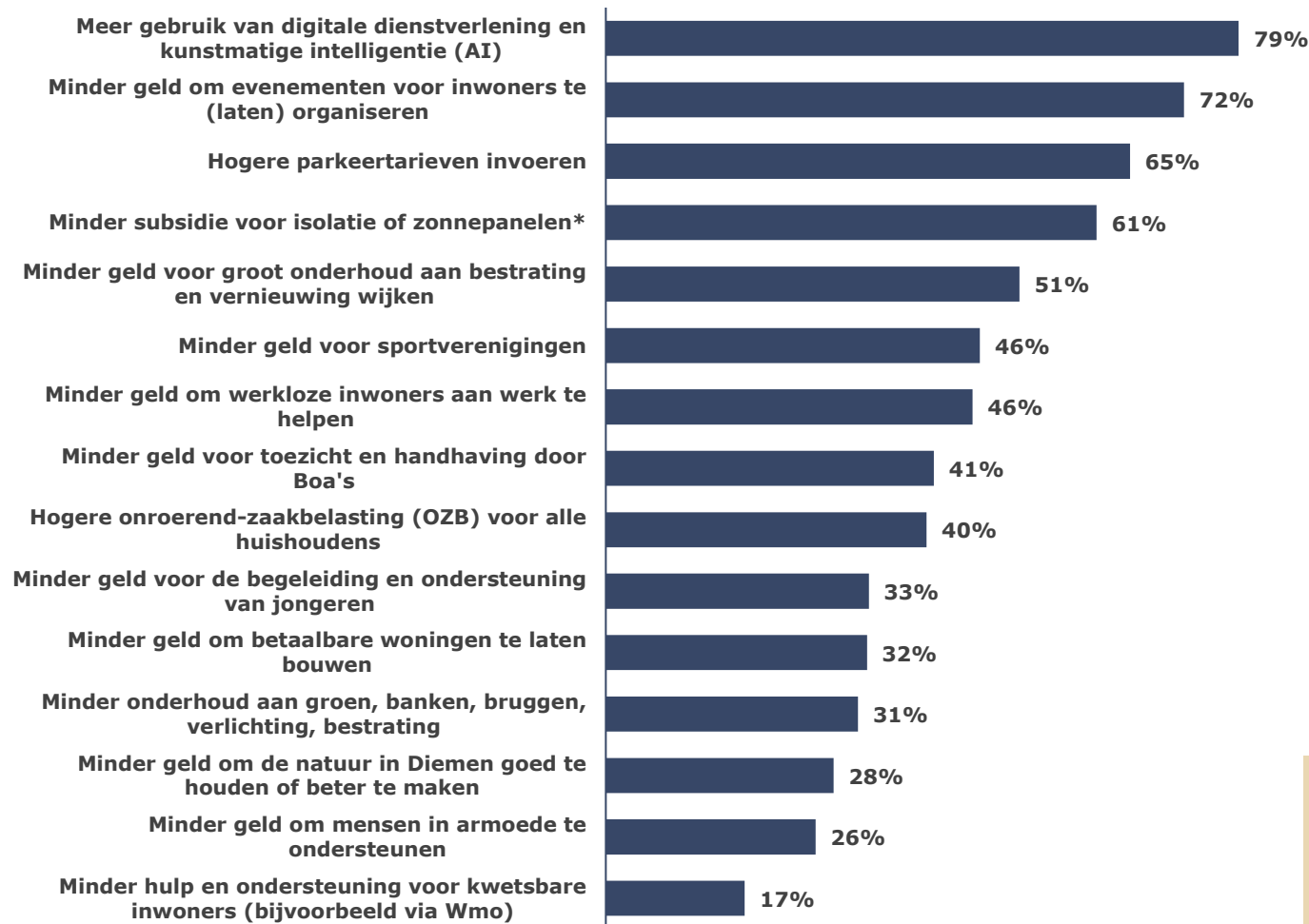
- Minder geld om mensen in armoede te ondersteunen
 - **10 punten**
- Minder geld voor toezicht en handhaving door Boa's
 - **5 punten**
- Hogere parkeertarieven invoeren
 - **20 punten**
- Minder geld voor de begeleiding en ondersteuning van jongeren
 - **20 punten**
- Minder geld voor sportverenigingen
 - **10 punten**
- Minder geld om de natuur in Diemen goed te houden of beter te maken
 - **5 punten**
- Minder geld om werkloze inwoners aan werk te helpen
 - **10 punten**
- Hogere onroerend-zaakbelasting (OZB) voor alle huishoudens
 - **40 punten**
- Minder geld om evenementen voor inwoners te (laten) organiseren
 - **10 punten**
- Minder geld om betaalbare woningen te laten bouwen
 - **20 punten**
- Meer gebruik van digitale dienstverlening en kunstmatige intelligentie (AI)
 - **10 punten**
- Minder onderhoud aan groen, banken, bruggen, verlichting, bestrating
 - **20 punten**
- Minder hulp en ondersteuning voor kwetsbare inwoners (bijvoorbeeld via Wmo)
 - **5 punten**
- Minder geld voor groot onderhoud aan bestrating en vernieuwing wijken
 - **40 punten**
- Minder subsidie voor isolatie of zonnepanelen*
 - **5 punten**

* De optie 'Minder subsidie voor isolatie en zonnepanelen' is bij nader inzien niet van toepassing, omdat de gemeente daar geen eigen geld aan uitgeeft

Resultaten

Verzamel 100 punten aan besparingen en ombuigingen. Vink aan welke besparingsmogelijkheden of opbrengstverhogingen u zou kiezen tot u tenminste 100 punten heeft. (n=404)

- 1 Meer gebruik digitale dienstverlening en AI
- 2 Minder geld voor evenementen
- 3 Hogere parkeertarieven
- 4 Minder subsidie isolatie of zonnepanelen

- Deelnemers uit Diemen-Noord kiezen er vaker voor om minder geld te besteden om mensen in armoede te steunen dan deelnemers uit Diemen-Centrum en Diemen-Zuid.
- Deelnemers via de open link kiezen vaker voor minder geld voor natuur, minder geld om werkloze inwoners aan werk te helpen, meer gebruik van digitale dienstverlening en minder hulp en ondersteuning voor kwetsbare inwoners dan panelleden.

* De optie 'Minder subsidie voor isolatie en zonnepanelen' is bij nader inzien niet van toepassing, omdat de gemeente daar geen eigen geld aan uitgeeft

Hieronder volgen de drie meest voorkomende combinaties van besparingen:

Optie 1 (105 punten):

- Meer gebruik van digitale dienstverlening en kunstmatige intelligentie (AI)
- Minder geld om evenementen voor inwoners te (laten) organiseren
- Hogere parkeertarieven invoeren
- Minder subsidie voor isolatie of zonnepanelen*
- Minder geld voor groot onderhoud aan bestrating en vernieuwing wijken
- Minder geld om werkloze inwoners aan werk te helpen
- Minder geld voor sportverenigingen

Optie 3 (110 punten):

- Minder subsidie voor isolatie of zonnepanelen*
- Meer gebruik van digitale dienstverlening en kunstmatige intelligentie (AI)
- Minder geld om evenementen voor inwoners te (laten) organiseren
- Hogere parkeertarieven invoeren
- Minder geld om werkloze inwoners aan werk te helpen
- Minder geld voor toezicht en handhaving door Boa's
- Minder geld voor sportverenigingen
- Minder geld voor groot onderhoud aan bestrating en vernieuwing wijken

Optie 2 (105 punten):

- Hogere parkeertarieven invoeren
- Meer gebruik van digitale dienstverlening en kunstmatige intelligentie (AI)
- Minder geld om evenementen voor inwoners te (laten) organiseren
- Minder subsidie voor isolatie of zonnepanelen*
- Hogere onroerend-zaakbelasting (OZB) voor alle huishoudens
- Minder geld voor sportverenigingen
- Minder geld om werkloze inwoners aan werk te helpen

* De optie 'Minder subsidie voor isolatie en zonnepanelen' is bij nader inzien niet van toepassing, omdat de gemeente daar geen eigen geld aan uitgeeft

Heeft u nog andere ideeën of suggesties voor de gemeente over besparen of het verhogen van inkomsten?

Efficiënter werken: Deelnemers die hier suggesties geven vinden dat de gemeente zelf minder kan uitgeven. Er kan volgens hen bijvoorbeeld bespaard worden op externe inhuur, personeelskosten en minder complexe regels en processen.

Burgerparticipatie: Deelnemers geven als idee aan dat de gemeente meer hulp kan vragen van haar inwoners. Bijvoorbeeld bij groenbeheer, onderhoud en evenementen.

Belastingen en tariefmaatregelen: De meningen zijn verdeeld over het verhogen of verlagen van belastingen. Een deel van de deelnemers geeft aan dat er meer mag worden gerekend voor bijvoorbeeld toeristenbelasting, afval, parkeren en hondenbelasting. Een ander deel van de deelnemers pleit juist voor minder lasten voor de inwoners en vindt dat de gemeente zelf moet bezuinigen.

Sociaal beleid: Deelnemers die opmerkingen geven vinden het belangrijk dat er rekening wordt gehouden met de toekomst. Zij pleiten voor beleid dat voorkomt dat besparingen nu later tot hogere kosten leiden. Ook vinden deelnemers dat er een goede combinatie van maatregelen en opbrengsten moet worden gemaakt. Deze deelnemers geven aan dat er niet alleen bespaard moet worden en niet alleen meer opbrengsten moeten worden gevraagd.

Research 2Evolve

Postadres

Postbus 918

1200 AX Hilversum

Bezoekadres

Tesselschadelaan 15A

1217 LG Hilversum

Telefoon

035 623 27 89

E-mail

info@research2evolve.nl

Website

www.research2evolve.nl